

TRT DETAYLI ANALİZ

case002_Binali Yıldırım seçimi yorumluyor Son dakika SEÇİM SONUÇLARI akp.tr

Yayın: | Analiz tarihi: 2026-05-07 18:56

Version 2.0-tr | Konverter 3.0 (2026-03-19) | Ölçüt: RTÜK Kanunu Madde 8

**TOPLAM
PUAN**

1.3/10

Sorunsuz

SİYASİ YELPAZE

Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024'e göre sınıflandırma

Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024), 31 ülkeden 609 siyaset bilimcinin katıldığı akademik bir ankettir. Her parti, 0 (aşırı sol) ile 10 (aşırı sağ) arasında bir ölçekte değerlendirilir.

Parti	TİP	HDP	CHP	İYİ	AKP	MHP
CHES	1.50	2.50	3.50	5.50	7.00	8.00
Yelpaze	Sol	Sol	Sol	Merkez	Sağ	Sağ

Her parti, yayın süresi, çerçeveleme, eleştirel sorular ve moderasyon davranışına dayalı olarak -5 (güçlü dezavantajlı) ile +5 (güçlü avantajlı) arasında bir yanlılık puanı alır. Eğilim şu şekilde hesaplanır: \emptyset sol partilerin avantajı - \emptyset sağ partilerin avantajı (CHES 2024'e göre gruplama). Örnek: Sol ortalama +1.0 ve sağ -0.33 alırsa, eğilim $+1.0 - (-0.33) = +1.33$ (sol yanlı).

EĞİLİM (S - S)

-3.8

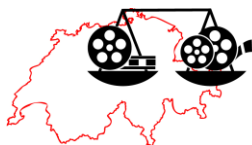
Güçlü sağ yanlı

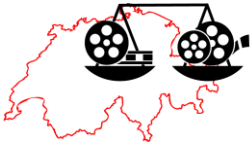
← Sağ yanlı

Sol yanlı →

Kaynak: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | Jolly et al., Electoral Studies, 2024 | Eşik değerleri: Pew Research Center, 2025

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

SIYASİ MANZARA

TRT YAYIN ANALİZİ — VAKA #2

ÖN NOT: TRANSKRİPT SINIRLAMALARI

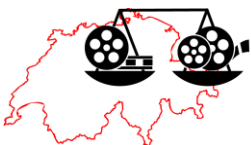
Transkript, 2015 genel seçim gecesinde (Haziran veya Kasım 2015, bağlamdan Kasım 2015 olduğu kuvvetle muhtemel — "13 yıl" ve "11. seçim" ifadelerine dayanarak) TRT'nin canlı yayınladığı AKP Genel Başkanı ve Başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun balkon konuşmasından oluşmaktadır. Transkript tek bir konuşmayı kapsamaktadır; çok kanallı program akışı, stüdyo yorumları veya muhalefet konuşmaları mevcut değildir. Zaman damgaları transkriptte bulunmamaktadır; bu nedenle analizde konuşma içi konum referansları (Bölüm 1, Bölüm 2 vb.) kullanılacaktır. Tüm bulgular bu sınırlılık çerçevesinde değerlendirilmelidir.

ADIM 0 — YAYIN BİLGİSİ VE KONU ÇERÇEVESİ

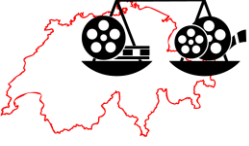
Program Bilgileri

- Tarih: Kasım 2015 Genel Seçim Gecesi (1 Kasım 2015 — transkript içi kanıtlar: "13 yıllık iktidar", "11. seçimde birinci", Davutoğlu'nun Başbakan sıfatı)
- Sunucu/Moderatör: Transkriptte stüdyo sunucusu görünmemektedir; yayın doğrudan AKP Genel Merkezi balkonuna bağlanmıştır. Kısa bağlantı cümleleri ("kalabalığı selamlıyor görüyoruz Faruk Çelik") bir TRT muhabirinin/sunucusunun varlığına işaret etmektedir.
- Segment özeti:

Segment	Konu	Süre (yaklaşık)	Sınıflandırma
1	TRT muhabiri/sunucusu: AKP balkonundaki isimleri tanımlıyor	~1 dk.	Haber/Tanımlama
2	Davutoğlu: Giriş selamlamaları, coğrafi selam turu	~3 dk.	Parti konuşması — doğrudan yayın
3	Davutoğlu: AKP'nin 13 yıllık tarihi, darbe/vesayet söylemi	~4 dk.	Parti konuşması — ideolojik çerçeveleme
4	Davutoğlu: Seçim sonuçlarının yorumu, rakip partilere eleştirisi	~5 dk.	Parti konuşması — siyasi saldırı
5	Davutoğlu: İstikrar mesajı, kriz senaryosu uyarısı	~3 dk.	Parti konuşması — tehdit çerçevelemesi
6	Davutoğlu: Dış politika, "gönül coğrafyası" mesajları	~3 dk.	Parti konuşması — dış politika

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

7	Davutoğlu: Yeni anayasa çağırısı, kapanış ahdi	~4 dk.	Parti konuşması — kapanış
---	--	--------	---------------------------

Ana Konu

TRT, 1 Kasım 2015 genel seçim gecesinde AKP Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun balkon konuşmasını kesintisiz ve yorum katmadan canlı yayınlamıştır.

Bağlam (Ana Konu)

1 Kasım 2015 genel seçimleri, Haziran 2015'te koalisyon hükümeti kurulamamasının ardından yapılan erken seçimdir. AKP bu seçimde yaklaşık %49,5 oy oranıyla tek başına iktidar çoğunluğunu yeniden kazanmıştır. Seçim, Türkiye'nin güneydoğusunda yeniden alevlenen PKK çatışması, Suruç ve Ankara bombalı saldırıları ile derin bir siyasi kutuplaşma ortamında gerçekleşmiştir. TRT, kamu yayıncısı sıfatıyla 2954 sayılı Kanun ve 6112 sayılı Kanun kapsamında tüm siyasi partilere eşit ve tarafsız yayın hizmeti sunmakla yükümlüdür.

Dengeli Bir Yayın İçin İlgili Perspektifler (Ana Konu)

- AKP'nin seçim zaferinin değerlendirilmesi ve hükümet kurma süreci
- CHP'nin seçim sonuçlarına ilişkin değerlendirmesi ve muhalefet perspektifi
- HDP'nin seçim sonuçlarına ilişkin değerlendirme (özellikle %10 barajını geçip geçemediği)
- MHP'nin seçim sonuçlarına ilişkin değerlendirme
- Bağımsız seçim gözlemcilerinin (AGİT/ODİHR, YSK) değerlendirmeleri
- Seçim sürecindeki şaibe iddialarına ilişkin bağımsız doğrulama
- Seçim kampanyası dönemindeki medya erişimi eşitsizliğine ilişkin veriler
- Güneydoğu'daki çatışma ortamının seçmen katılımına etkisi
- Ekonomik göstergelerin seçim sonuçlarıyla ilişkisi
- Anayasa değişikliği teklifine ilişkin çoğulcu perspektifler

Doğrulama: Her perspektif ele alındı mı?

[A] ELE ALINDI

Konum: Konuşmanın tamamı — Alıntı: "AK Parti Bu seçimin galibidir ve birincisidir bundan şekk ve şüphe yoktur" — Değerlendirme: Yalnızca AKP perspektifinden, rakip yorum olmaksızın sunulmuştur.

[B] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: CHP'nin seçim gecesini açıklaması yayınlanmamış, yalnızca Davutoğlu'nun CHP'ye yönelik eleştirisi aktarılmıştır.

[C] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: HDP'nin %10 barajını geçmesi (yaklaşık %10,7) ve bunun siyasi önemi hiç ele alınmamıştır.

[D] ATLANILDI

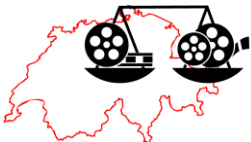
Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: MHP'nin seçim gecesini açıklaması yer almamaktadır.

[E] ATLANILDI

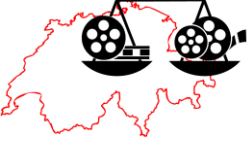
Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Bağımsız gözlemci değerlendirmesi sunulmamıştır.

[F] İMA EDİLDİ — TEK TARAFLI

Konum: Konuşmanın ortası — Alıntı: "Bu seçim öncesinde birçok Şahibe söylentileri çıkararak demokrasimize leke vurmaya çalıştılar" — Değerlendirme: Şaibe iddiaları yalnızca AKP'nin reddi çerçevesinde ele alınmış, bağımsız doğrulama yapılmamıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

[G] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Kampanya döneminde TRT'nin AKP'ye orantısız yayın süresi tanındığına ilişkin veriler hiç ele alınmamıştır.

[H] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Güneydoğu'daki çatışma ortamının seçmen katılımına etkisi tartışılmamıştır.

[I] ATLANILDI

Zaman damgası: Yok — Alıntı: Yok — Değerlendirme: Ekonomik bağlam sunulmamıştır.

[J] İMA EDİLDİ — TEK TARAFLI

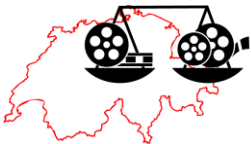
Konum: Konuşmanın sonu — Alıntı: "yeni bir sivil anayasa yapımı konusunda... bütün partilere tekrar çağrı yapıyoruz" — Değerlendirme: Anayasa değişikliği yalnızca AKP'nin çerçevesinden sunulmuş, muhalefet görüşleri eklenmemiştir.

Tamlık Puanı: 1,5/10

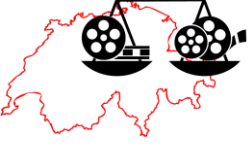
Gereke: Transkript, on perspektiften yalnızca birini (AKP'nin kendi değerlendirmesi) kapsamlı biçimde sunmaktadır. Diğer dokuz perspektif ya tamamen atlanmış ya da yalnızca AKP'nin eleştirisi/reddi çerçevesinde dolaylı olarak ima edilmiştir. Bu durum, kamu yayıncılığı standartları açısından son derece yetersiz bir tamlık düzeyine işaret etmektedir.

Eksik Sesler

- CHP Genel Başkanı/Sözcüsü: Seçim gecesi muhalefet değerlendirmesi sunulabilirdi.
- HDP Eş Genel Başkanları: %10 barajını geçmenin siyasi anlamı tartışılabilirdi.
- MHP Genel Başkanı: Milliyetçi seçmen tabanının değerlendirmesi aktarılabilirdi.
- Bağımsız seçim gözlemcisi (AGİT/ODİHR temsilcisi): Seçim sürecinin uluslararası değerlendirmesi yapılabilirdi.
- Akademisyen/Siyaset bilimci: Seçim sonuçlarının bağımsız analizi sunulabilirdi.
- Güneydoğu'dan seçmen/sivil toplum temsilcisi: Çatışma ortamında oy kullanma deneyimi aktarılabilirdi.
- Ekonomist: Seçim ekonomisi ve seçmen davranışı ilişkisi değerlendirilebilirdi.
- Anayasa hukukçusu: Yeni anayasa teklifine ilişkin bağımsız hukuki değerlendirme yapılabilirdi.

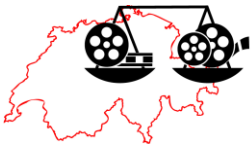

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

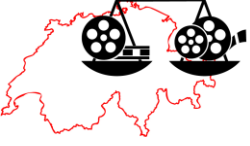

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

ADIM 1 — 15 KRİTERİN DETAYLI ANALİZİ

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

1. Çerçeveleme

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 1/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: Konuşma başlangıcı

Alıntı: "AK Parti'nin demokrasi balkonunu kıldığı demokrasi makamı kıldığı bu balkondan vatandaşlarımıza sesleniyorum"

Teknik: Parti genel merkezinin balkonunu "demokrasi makamı" olarak çerçevelemektedir. Fiziksel bir parti mülkü, evrensel demokratik değerlerin sembolü olarak konumlandırılmaktadır.

Neden sorunlu: TRT bu çerçevelemeyi herhangi bir editoryal yorum veya bağlam eklemeyi yayınlamıştır.

Demokrasi kavramının tek bir partinin mülküyle özdeşleştirilmesi, kamu yayıncılığının tarafsızlık yükümlülüğüyle bağdaşmaz.

Bulgu 2:

Zaman damgası: Konuşmanın ortası

Alıntı: "Türkiye'nin omurgası Ak partidir Her bölgede olan her kabilen yegane parti Ak partidir"

Teknik: AKP, Türkiye'nin kendisiyle özdeşleştirilmektedir. Parti = devlet/millet çerçevelemesi.

Neden sorunlu: TRT bu özdeşleştirmeyi yayınlarken herhangi bir karşı perspektif sunmamıştır. Oyların yaklaşık %50'sini almayan partilerin seçmenlerini dışlayan bu çerçeveleme, kamu yayıncısı tarafından doğrulanmış gibi aktarılmaktadır.

Bulgu 3:

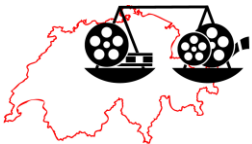
Zaman damgası: Konuşmanın sonu

Alıntı: "ta malazgirt'ten beri gelen bu Kutlu yürüyüşü nice yüz asırlara iletmeye Var mısınız"

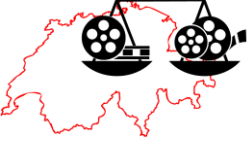
Teknik: AKP'nin siyasi projesi, 1071 Malazgirt Savaşı'na dayandırılarak tarihsel-dinî bir süreklilik içinde çerçevelemektedir.

Neden sorunlu: Siyasi bir partinin seçim konuşması, TRT aracılığıyla medeniyetsel bir misyon söylemi olarak yayınlanmaktadır. Bu çerçeveleme, diğer partilerin seçmenlerini bu "kutlu yürüyüş"ün dışında konumlandırmaktadır.

Özet: Yayın, AKP'yi Türkiye'nin meşru ve tarihsel temsilcisi olarak çerçeveleyen bir konuşmayı herhangi bir editoryal denge unsuru eklemeyi aktarmıştır. Bu durum, çerçeveleme açısından sistematik bir tek yönlülük oluşturmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

2. Sözcük Seçimi

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 1/10

Bulgu 1:

Zaman damgası: Konuşma boyunca tekrarlanan ifade

Alıntı: "Kutlu yürüyüş"

Teknik: "Kutlu" kelimesi hem "uğurlu/hayırlı" hem de dinî çağrışım taşıyan bir terimdir. AKP'nin siyasi faaliyeti kutsallık atfedilen bir yolculuk olarak nitelendirilmektedir.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "siyasi süreç" veya "seçim kampanyası." TRT bu terminolojiyi yorum katmadan yayınlamıştır.

Bulgu 2:

Zaman damgası: Konuşmanın ortası

Alıntı: "darbe ve Vesayet kültürü asla olmayacak"

Teknik: "Vesayet" terimi, Türk siyasi söyleminde özellikle ordu ve yargıyı ima eden yüklü bir kavramdır. AKP'nin muhalefeti bu kavramla ilişkilendirmesi, rakipleri dolaylı olarak anti-demokratik güçlerle özdeşleştirmektedir.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "kurumsal denge mekanizmaları" veya "anayasal denetim." TRT bu terminolojiyi bağlamsızlaştırmadan aktarmıştır.

Bulgu 3:

Zaman damgası: Konuşmanın sonu

Alıntı: "Ya Allah Bismillah Allahu ek"

Teknik: Dinî ifadeler, siyasi bir seçim zafer konuşmasına entegre edilmektedir.

Neden sorunlu: Kamu yayıncısı, dinî çağrışımları yoğun bir siyasi konuşmayı yayınlarken laik-dindar seçmen ayrımını gözetmeksizin tüm izleyicilere bu içeriği sunmaktadır. Nötr alternatif: Stüdyo yorumuyla bağlam sağlanabilirdi.

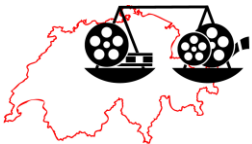
Bulgu 4:

Zaman damgası: Konuşmanın ortası

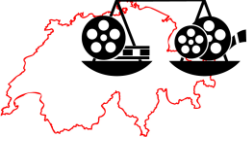
Alıntı: "şaibe söylentileri çıkararak demokrasimize leke vurmaya çalıştılar"

Teknik: Seçim sürecine ilişkin eleştiriler "leke vurmaya çalışmak" olarak nitelendirilmektedir. Meşru siyasi eleştiri, kötü niyetli bir eylem olarak çerçevelenmektedir.

Neden sorunlu: Nötr alternatif: "seçim sürecine ilişkin endişelerini dile getirenler." TRT bu nitelendirmeyi doğrulamadan yayınlamıştır.

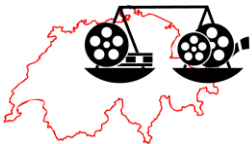

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

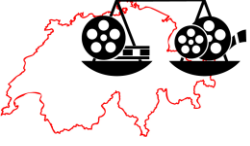

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Özet: Konuşma boyunca kullanılan terminoloji, AKP'nin siyasi projesini dinî, tarihsel ve ahlaki bir üstünlük çerçevesine oturtmaktadır; TRT bu dili herhangi bir editoryal mesafe koymadan aktarmıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

3. Uzman Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

Uzman/Konuk 1: Ahmet Davutoğlu — AKP Genel Başkanı ve Başbakan

Konum: Konuşmanın tamamı — İfade: Konuşmanın tamamı — Sınıflandırma: İktidardaki siyasi partinin lideri; doğrudan çıkar çatışması mevcuttur.

Eksik karşı ses: CHP, HDP, MHP genel başkanları; bağımsız siyaset bilimciler; seçim gözlemcileri.

Derinlemesine Kaynak Doğrulama:

(a) FİNANSMAN: AKP, kısmen devlet hazinesinden kısmen özel bağışlardan finanse edilmektedir. Davutoğlu, seçim gecesi hem parti lideri hem Başbakan sıfatını taşımaktadır.

Çıkar çatışması: Seçim sonucunun yorumlanmasında doğrudan kişisel ve kurumsal çıkarı bulunmaktadır.

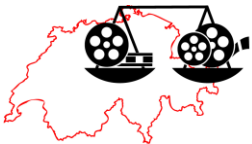
(b) GÖREV ALANI: Tarafsız değerlendirmeye tamamen uyumsuz. Davutoğlu, seçim sonucunun birincil yararlanıcısıdır.

(c) GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:

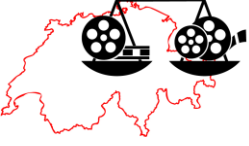
- Çıkar çatışması mevcut mu? EVET (doğrudan)
- Pozisyonundan kişisel risk var mı? HAYIR (zafer konuşması yapıyor)
- Kuruluş değerlendirmesinden fayda sağlıyor mu? EVET
- Sonuç: DÜŞÜK (tarafsız kaynak olarak değerlendirilemez)

(d) Değerlendirme, yapısal olarak taraflı olmasına rağmen tarafsız olarak mı sunuluyor? EVET. TRT, herhangi bir "bu AKP'nin kendi değerlendirmesidir" uyarısı veya karşı perspektif eklemeyi kesintisiz yayınlamıştır.

Eksik uzman grupları: Bağımsız siyaset bilimciler; AGİT/ODİHR seçim gözlemcileri; muhalefet partisi temsilcileri.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

4. Dışlama

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 1/10

İhmal 1:

Bağlam: Muhalefet partilerinin seçim gecesi açıklamaları tamamen yok. — İlgili: Konuşmanın tamamı — Etkisi: İzleyici, seçim gecesini yalnızca kazanan partinin perspektifinden algılamaktadır.

İhmal 2:

Bağlam: HDP'nin %10 barajını geçmesi ve bunun siyasi önemi hiç ele alınmamış. — İlgili: Konuşmanın tamamı — Etkisi: Seçimin en kritik sonuçlarından biri (HDP'nin parlamentoya girişi) izleyiciden gizlenmektedir.

İhmal 3:

Bağlam: Seçim kampanyası döneminde güneydoğu illerinde yaşanan çatışma ortamı ve bunun seçmen katılımına etkisi tartışılmamış. — İlgili: Konuşmanın tamamı — Etkisi: Seçimin gerçekleştiği güvenlik bağlamı silinmektedir.

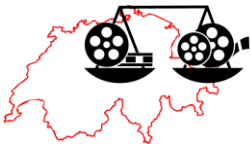
İhmal 4:

Bağlam: Davutoğlu'nun "şaiibe söylentileri" olarak nitelendirdiği iddiaların içeriği ve kaynakları hiç aktarılmamış. — İlgili: Konuşmanın ortası — Etkisi: İzleyici, bu iddiaların ne olduğunu bilmeden yalnızca AKP'nin reddini duymaktadır.

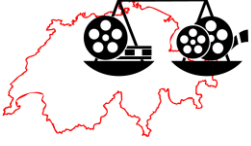
İhmal 5:

Bağlam: Kampanya döneminde TRT'nin AKP'ye orantısız yayın süresi tanıdığına ilişkin veriler (RTÜK kayıtları, muhalefet şikâyetleri) hiç ele alınmamış. — İlgili: Konuşmanın tamamı — Etkisi: Seçim sürecinin medya boyutu tamamen görmezden gelinmektedir.

Özet: Yayın, seçim gecesinin çok boyutlu siyasi tablosunu tek bir partinin perspektifine indirgemekte; muhalefet sesleri, bağımsız değerlendirmeler ve tartışmalı konular sistematik biçimde dışlanmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

5. Moderatör Davranışı

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

Metodolojik ilke (v1.0): Tetikleyici olayı belgeleyin. Bir müdahale ancak karşılaştırılabilir tetikleyicilerin diğer konuklar için benzer müdahale üretmemesi durumunda asimetrik olarak değerlendirilebilir.

Bulgu 1:

Konum: Yayının başlangıcı

Tetikleyici olay: TRT muhabiri/sunucusu AKP balkonundaki isimleri coşkulu bir tonla tanımlamaktadır: "kalabalığı selamlıyor görüyoruz Faruk Çelik... coşkulu kalabalığı selamlıyor"

Alıntı: "coşkulu bayraklarla flamalarla sloganlar atan coşkulu kalabalığı selamlıyor"

Karşılaştırma: Transkriptte muhalefet partilerinin balkon konuşmalarına yer verilmemiştir; dolayısıyla doğrudan karşılaştırma yapılamamaktadır. Ancak yapısal asimetri açıktır: TRT muhabiri AKP kalabalığını "coşkulu" olarak nitelendirirken, muhalefet kalabalıkları için herhangi bir tanımlama yapılmamaktadır.

Asimetri: Sunucu/muhabir, AKP kalabalığını duygusal yüklü sıfatlarla tanımlamaktadır. Karşılaştırılabilir bir muhalefet konuşması yayınlanmış olsaydı, aynı tonun kullanılıp kullanılmayacağı doğrulanamaz; ancak muhalefet konuşmalarının hiç yayınlanmaması başlı başına asimetrik bir sunucu/editör kararıdır.

Bulgu 2:

Konum: Konuşmanın tamamı

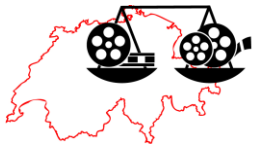
Tetikleyici olay: Davutoğlu, rakip partileri açıkça eleştirmektedir: "şimdiden Zafer ilan eden Ana muhalefet partisi 37 ilde milletvekili çıkaramıyor"

Alıntı: "kimse kaybettiği seçimden Zafer çıkarmaya kalkmalıdır"

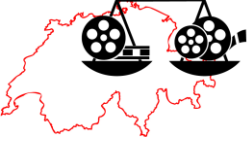
Karşılaştırma: Sunucu/muhabir bu iddialara herhangi bir müdahalede bulunmamış, doğrulama yapmamış veya muhalefete söz hakkı tanımamıştır.

Asimetri: Metodolojik ilke gereği: Eğer bir muhalefet partisi lideri AKP'yi benzer şekilde eleştirmiş olsaydı ve TRT aynı pasif tutumu sergilemiş olsaydı, asimetri kanıtlanamaz. Ancak muhalefet konuşmalarının hiç yayınlanmaması, karşılaştırmalı değerlendirmeyi yapısal olarak imkânsız kılmaktadır — bu da başlı başına asimetrik bir editoryal karardır.

Özet: Sunucu/muhabir, AKP konuşmasını herhangi bir editoryal müdahale, doğrulama veya denge unsuru eklemeyi; muhalefet partilerine eşdeğer yayın süresi tanınmamıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

6. Süre Dağılımı

0/10

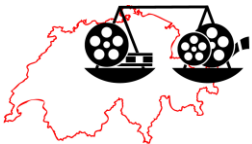
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

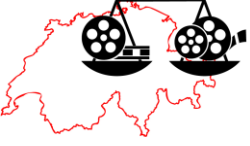
Siyasi yön/konu başına yayın süresi (transkript kapsamında):

- AKP (iktidar partisi): ~23 dk. (%100)
- CHP (ana muhalefet): 0 dk. (%0)
- HDP: 0 dk. (%0)
- MHP: 0 dk. (%0)
- Bağımsız değerlendirme: 0 dk. (%0)

Özet: Transkript kapsamındaki yayın süresi tamamen AKP'ye tahsis edilmiştir. Kamu yayıncılığı standartları açısından bu durum, 6112 sayılı Kanun Madde 8 kapsamında tarafsızlık yükümlülüğüyle bağdaşmamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

7. Soru Asimetrisi

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 1/10

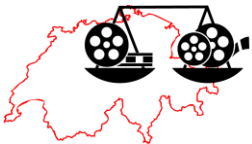
Asimetri 1:

Transkript, soru-cevap formatı içermemektedir; yayın tek yönlü bir konuşmadan oluşmaktadır. Ancak bu durum başlı başına bir asimetri sorunudur: TRT, AKP liderinin sorgulanmadan konuşmasına olanak tanımış; muhalefet liderlerine eşdeğer bir platform sunmamıştır.

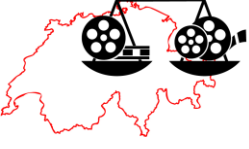
Asimetri 2:

Davutoğlu'nun rakip partilere yönelik iddiaları ("37 ilde milletvekili çıkaramıyor", "kaybettiği seçimden Zafer çıkarmaya kalkmamalı") herhangi bir soru veya doğrulama mekanizmasıyla dengelenmemiştir.

Özet: Soru-cevap formatı bulunmadığından klasik soru asimetrisi analizi uygulanamamaktadır; ancak sorgulanmayan tek taraflı yayın formatının kendisi sistematik bir asimetri oluşturmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

8. Suç Ortaklığı

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 2/10

İlişkilendirme 1:

Konum: Konuşmanın ortası

Alıntı: "darbe ve Vesayet kültürü asla olmayacak... hiçbir lobi hiçbir çevre kaderini belirlemeye kalkamayacak"

Teknik: "Vesayet," "lobi," "çevre" gibi belirsiz kavramlar, AKP'ye karşı olan güçleri anti-demokratik unsurlarla ilişkilendirmektedir. Muhalefet partileri ve eleştirmenler bu çerçevede dolaylı olarak "vesayetçi" veya "lobi" ile özdeşleştirilmektedir.

KAYNAK DOĞRULAMA:

- Bu iddialar doğrulanabilir birincil kaynaklara dayanıyor mu? HAYIR — "lobi" ve "çevre" kavramları somutlaştırılmamıştır.
- Temel iddialar çürütülebilir mi? HAYIR — İddialar yeterince belirsizdir, bu da ideolojik işlev gördüklerine işaret etmektedir.

RİSK MATRİSİ:

- Davutoğlu bu pozisyon nedeniyle ne kaybetti? Hiçbir şey — iktidar partisinin lideri olarak konuşmaktadır.
- Ne kazanıyor? Muhalefeti meşruiyet dışı konumlandırma.
- Net: Kazanç > Risk = düşük güvenilirlik (tarafsız analiz değil, siyasi söylem)

TONALİTE: Duygusal-apokaliptik. "Hiçbir güç Milli iradenin üstünde egemenlik kuramayacak" ifadesi, somut bir tehdidin varlığını ima etmektedir.

SONUÇ KATEGORİSİ: C — İdeolojik çerçeveleme (somut kanıt sunulmaksızın muhalefet güçleri anti-demokratik unsurlarla ilişkilendirilmektedir)

İlişkilendirme 2:

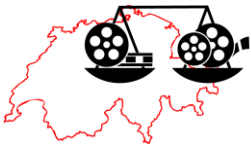
Konum: Konuşmanın ortası

Alıntı: "Sadece Türkiye içindeki partiler değilki hepsi birden AK Parti'yi zaafa düşürmek istediler"

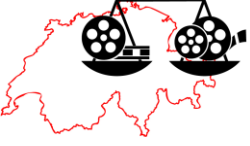
Teknik: Hem iç muhalefet hem dış güçler AKP'ye karşı koordineli bir cephe olarak çerçevelenmektedir.

TRT bu iddiayı herhangi bir doğrulama veya karşı perspektif eklemeyen yayınlamıştır.

Özet: Konuşma, muhalefeti ve eleştirmenleri darbe/vesayet/dış müdahale kavramlarıyla ilişkilendiren bir söylem içermekte; TRT bu söylemi doğrulamadan aktarmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

9. Sayı Manipülasyonu

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 3/10

Bulgu 1:

Konum: Konuşmanın ortası

Sayı: "AK Parti 76 ilde milletvekili çıkardı 56 ilde birinci oldu"

Eksik bağlam: Türkiye'nin 81 ili bulunmaktadır. AKP'nin oy oranı (~%49,5) ve bu oranın ne anlama geldiği belirtilmemiştir. Seçim sistemi (d'Hondt, %10 barajı) ve bunun sandalye dağılımına etkisi açıklanmamıştır.

Etkisi: Rakamlar bağlamdan koparılarak AKP'nin üstünlüğü mutlaklaştırılmaktadır.

Bulgu 2:

Konum: Konuşmanın ortası

Sayı: "Ana muhalefet partisi 37 ilde milletvekili çıkaramıyor... 4 Parti 56 ilde milletvekili çıkaramıyor"

Eksik bağlam: Bu rakamların seçim sistemiyle ilişkisi açıklanmamıştır. CHP'nin oy oranı (~%25), HDP'nin oy oranı (~%10,7) ve MHP'nin oy oranı (~%11,9) belirtilmemiştir. Milletvekili çıkarılan il sayısı, oy oranının doğrudan bir göstergesi değildir.

Etkisi: Seçici istatistik kullanımıyla muhalefet partilerinin seçim performansı sistematik olarak küçümsenmektedir.

Bulgu 3:

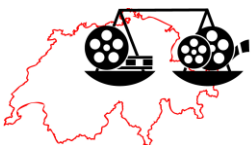
Konum: Konuşmanın başı

Sayı: "13 yıldır... 11 seçiminde birincisi Ak partidir"

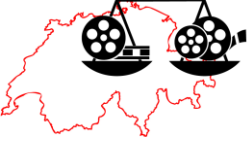
Eksik bağlam: "11 seçim" ifadesi genel seçimler, yerel seçimler ve referandumları kapsamaktadır; bunların farklı nitelikte olduğu belirtilmemiştir.

Etkisi: Farklı türdeki seçimler tek bir başarı anlatısı içinde birleştirilmektedir.

Özet: Sayısal veriler seçici biçimde kullanılmakta, bağlamdan koparılmakta ve AKP'nin üstünlüğünü pekiştiren bir anlatı çerçevesinde sunulmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

10. Zamanlama

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

Bulgu 1:

Konum: Seçim gecesi, oy sayımı devam ederken veya tamamlanır tamamlanmaz

İçerik: "AK Parti Bu seçimin galibidir ve birincisidir bundan şekk ve şüphe yoktur"

Zamanlama etkisi: Seçim gecesi, izleyicilerin seçim sonuçlarını anlamlandırmaya çalıştığı kritik bir bilgi boşluğu dönemidir. TRT'nin bu kritik anda yalnızca AKP'nin zafer konuşmasını yayınlaması, izleyicinin seçim gecesi algısını tek taraflı biçimde şekillendirmektedir.

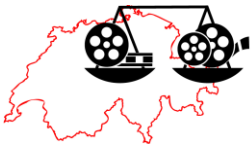
Bulgu 2:

Konum: Konuşmanın ortası

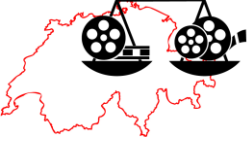
İçerik: "herhangi bir çevre kriz senaryoları üzerine yatırım yapmaya kalkarsa bilsin ki AK Partinin iman dolu Azim dolu kararlı kadroları dimdik ayaktaadır"

Zamanlama etkisi: Seçim gecesi yayınlanan bu uyarı, olası muhalefet tepkilerini "kriz senaryosu" olarak önceden damgalamaktadır. TRT bu mesajı muhalefet partilerine söz hakkı tanımadan yayınlamıştır.

Özet: Seçim gecesinin kritik bilgi boşluğunda TRT'nin yalnızca AKP'nin zafer konuşmasını yayınlaması, izleyicinin seçim gecesi algısını kalıcı biçimde tek yönlü şekillendirme potansiyeli taşımaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

11. Görsel Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

Transkriptten çıkarılabildiği ölçüde.

Bulgu 1:

Konum: Yayının başlangıcı

Açıklama: Transkript, "coşkulu bayraklarla flamalarla sloganlar atan coşkulu kalabalığı" ifadesini içermektedir. TRT'nin kamera seçimi ve görüntü çerçevelemesi, kalabalığın büyüklüğünü ve coşkusunu ön plana çıkarmaktadır.

Etkisi: Görsel dil, AKP'nin zafer anlatısını pekiştirmektedir. Muhalefet partilerinin eşdeğer görüntüleri yayınlanmamıştır.

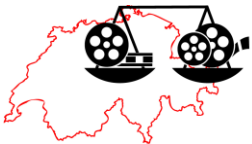
Bulgu 2:

Konum: Konuşma boyunca

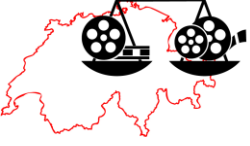
Açıklama: Transkriptte [Alkış] ve [Müzik] notasyonları bulunmaktadır. TRT'nin bu ses unsurlarını yayına dahil etmesi, konuşmanın duygusal atmosferini izleyiciye aktarmaktadır.

Etkisi: Alkış ve müzik sesleri, AKP'nin zafer kutlamasına izleyiciyi duygusal olarak ortak etmektedir.

Özet: Transkriptten çıkarılabilen görsel/işitsel unsurlar, AKP'nin zafer anlatısını destekleyen bir atmosfer yaratmaktadır; muhalefet partilerinin eşdeğer görüntüleri yayınlanmamıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

12. Kaynak Seçimi

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

Kaynak 1: Ahmet Davutoğlu — AKP Genel Başkanı ve Başbakan

Konum: Konuşmanın tamamı — İfade: Konuşmanın tamamı

(a) Finansman ve yönetim: AKP, kısmen devlet hazinesinden (siyasi parti yardımı) kısmen özel bağışlardan finanse edilmektedir. Davutoğlu, hem parti lideri hem Başbakan sıfatını taşımaktadır.

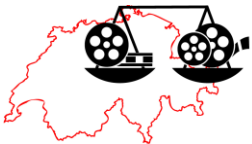
(b) Yapısal çıkar çatışması: Davutoğlu, seçim sonucunun birincil yararlanıcısıdır. Seçim yorumunda doğrudan kişisel ve kurumsal çıkarı bulunmaktadır.

(c) Karşı kaynak eksik mi? EVET — Muhalefet partisi liderleri, bağımsız analistler, seçim gözlemcileri hiç yer almamıştır.

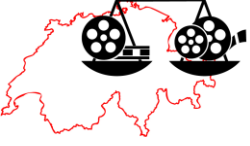
DEVLET KURUMLARI: Davutoğlu, Başbakan sıfatıyla devlet kurumlarını temsil etmektedir. Ancak konuşma açıkça parti konuşmasıdır. TRT'nin bu ikili sıfatı ayırt etmeden yayın yapması sorunludur.

STK'LAR / Savunuculuk kuruluşları: Transkriptte yer almamaktadır.

Özet: Yayın tek bir kaynağa — seçimin kazananı ve doğrudan çıkar sahibi olan AKP liderine — dayanmaktadır. Bağımsız veya karşı kaynaklar tamamen dışlanmıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

13. Seçici Öfke

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 2/10

Metodolojik ilke: Tetikleyici olayı belgeleyin. Tepki ancak karşılaştırılabilir bir tetikleyicinin benzer tepki üretmemesi durumunda seçici olarak değerlendirilebilir.

Bulgu 1:

Konum: Konuşmanın ortası

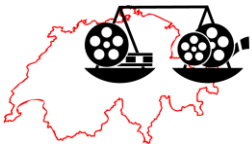
Tetikleyici olay: Muhalefet partilerinin seçim öncesi şaibe iddiaları

Alıntı: "Bu seçim öncesinde birçok Şahibe söylentileri çıkararak demokrasimize leke vurmaya çalıştılar Şimdi soruyorum Bu demokrasi tecrübesiyle Türkiye kend ispat etti mi"

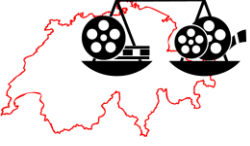
Karşılaştırma: TRT, AKP'nin bu öfkeli nitelendirmesini yayınlarken, şaibe iddialarını dile getiren muhalefet partilerine söz hakkı tanımamıştır. Metodolojik ilke gereği: Eğer AKP de seçim öncesinde benzer iddialar öne sürmüş olsaydı ve TRT bunu aynı şekilde yayınlamış olsaydı, asimetri kanıtlanamaz. Ancak mevcut transkriptte yalnızca AKP'nin öfkesi yer almakta, muhalefet perspektifi tamamen yoktur.

Asimetri: Seçici öfke, yalnızca bir tarafın öfkesinin yayınlanmasıyla oluşmaktadır.

Özet: TRT, AKP'nin muhalefete yönelik öfkeli nitelendirmelerini yayınlarken muhalefet partilerine eşdeğer bir platform sunmamıştır; bu durum seçici öfke çerçevelemesi oluşturmaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

14. Sahte Denge

0/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Genel Puan: 1/10

Bulgu 1:

Konum: Konuşmanın sonu

Alıntı: "yeni bir sivil anayasa yapımı konusunda... bütün partilere tekrar çağrı yapıyoruz"

Teknik: Davutoğlu, muhalefet partilerine "çağrı" yaparak denge görüntüsü yaratmaktadır. Ancak bu çağrı, AKP'nin belirlediği çerçeve ve koşullar içinde sunulmaktadır.

Neden sorunlu: Bu "denge" görüntüsü sahte bir denge oluşturmaktadır: Muhalefet partileri kendi perspektiflerini sunma fırsatı bulamamış, yalnızca AKP'nin çağrısının alıcısı olarak konumlandırılmıştır.

Bulgu 2:

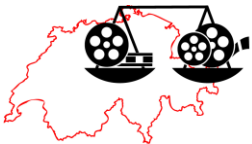
Konum: Konuşmanın ortası

Alıntı: "bizi oy vermiş olsun vermemiş olsun Bütün vatandaşlarımızı kucaklayacağız"

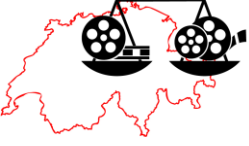
Teknik: Kapsayıcılık söylemi, tüm seçmenleri AKP'nin "kucağına" dahil etmektedir.

Neden sorunlu: Bu kapsayıcılık söylemi, AKP'ye oy vermeyenlerin perspektiflerini yok saymaktadır. TRT bu söylemi herhangi bir karşı perspektif eklemeyen yayınlamıştır.

Özet: Konuşmada yer alan kapsayıcılık ve çağrı söylemleri, gerçek bir denge sağlamaksızın denge görüntüsü yaratmaktadır; TRT bu sahte dengelyi editoryal müdahale olmaksızın aktarmıştır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

15. Gündem Belirleme

0/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Genel Puan: 1/10

Bulgu 1:

Belirlenen gündem ögesi: AKP'nin seçim zaferi ve meşruiyeti — Konum: Konuşmanın tamamı — Kanıt: "AK Parti Bu seçimin galibidir ve birincisidir bundan şekk ve şüphe yoktur"

Alternatif gündem: Seçim gecesinde tartışılması gereken konular şunlardı: tüm partilerin seçim sonuçları, HDP'nin baraj performansı, seçim sürecine ilişkin bağımsız değerlendirmeler, koalisyon olasılıkları, güneydoğu'daki seçim ortamı.

Bulgu 2:

Belirlenen gündem ögesi: "Kriz senaryosu" uyarısı — Konum: Konuşmanın ortası — Kanıt: "herhangi bir çevre kriz senaryoları üzerine yatırım yapmaya kalkarsa bilsin ki"

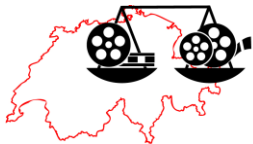
Alternatif gündem: Seçim sonrası demokratik süreçler, koalisyon müzakereleri, muhalefet partilerinin meşru tepkileri.

Bulgu 3:

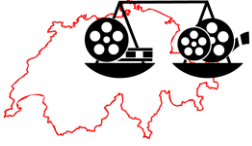
Belirlenen gündem ögesi: Şaibe iddialarının reddi — Konum: Konuşmanın ortası — Kanıt: "şaibe söylentileri çıkararak demokrasimize leke vurmaya çalıştılar"

Alternatif gündem: Şaibe iddialarının içeriği, bağımsız doğrulama, AGİT/ODİHR gözlemci raporları.

Özet: TRT, seçim gecesini gündemini AKP'nin zafer anlatısı, meşruiyet iddiası ve muhalefet eleştirisi üzerine kurmuş; bağımsız seçim değerlendirmesi, muhalefet perspektifleri ve tartışmalı konular gündem dışı bırakılmıştır.

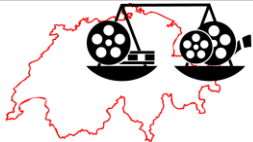
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

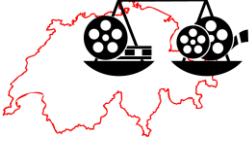
ADIM 2 — GENEL DEĞERLENDİRME

Bireysel Puan Özeti

No	Kriter	Puan	Temel Bulgu (1 cümle)
1	Çerçeveleme	1	AKP, Türkiye'nin meşru ve tarihsel temsilcisi olarak çerçevelenmiş, karşı perspektif sunulmamıştır.
2	Kelime Seçimi	1	Dinî, tarihsel ve ahlaki üstünlük çağrışımı taşıyan terminoloji editoryal mesafe olmaksızın aktarılmıştır.
3	Uzman Seçimi	1	Yalnızca doğrudan çıkar sahibi AKP lideri konuşmuş, bağımsız uzman veya muhalefet sesi yer almamıştır.
4	İhmal	1	Muhalefet açıklamaları, HDP'nin baraj performansı ve bağımsız seçim değerlendirmeleri tamamen atlanmıştır.
5	Sunucu Davranışı	1	Sunucu/muhabir AKP konuşmasını coşkulu tonla aktarmış, herhangi bir editoryal müdahale yapmamıştır.
6	Süre Tahsisi	1	Yayın süresi %100 AKP'ye tahsis edilmiş, muhalefet partilerine sıfır süre verilmiştir.
7	Soru Asimetrisi	1	Soru-cevap formatı bulunmamakta; sorgulanmayan tek taraflı yayın formatı sistematik asimetri oluşturmaktadır.
8	İlişkilendirme	2	Muhalefet ve eleştirmenler "vesayet," "lobi," "dış çevre" kavramlarıyla dolaylı olarak ilişkilendirilmiştir.
9	Sayısal Manipülasyon	3	Seçim istatistikleri bağlamdan koparılarak

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

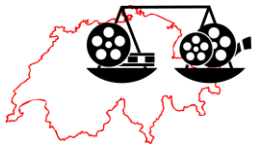
			AKP'nin üstünlüğünü mutlaklaştıran bir anlatı içinde sunulmuştur.
10	Zamanlama	1	Seçim gecesinin kritik bilgi boşluğunda yalnızca AKP'nin zafer anlatısı yayınlanmıştır.
11	Görsel Dil	1	Transkriptten çıkarılabilen görsel/işitsel unsurlar AKP'nin zafer atmosferini pekiştirmektedir.
12	Kaynak Seçimi	1	Tek kaynak olarak doğrudan çıkar sahibi AKP lideri kullanılmış, bağımsız kaynaklar tamamen dışlanmıştır.
13	Seçici Öfke	2	AKP'nin muhalefete yönelik öfkeli nitelendirmeleri yayınlanmış, muhalefet perspektifi yer almamıştır.
14	Sahte Denge	1	Kapsayıcılık ve çağrı söylemleri gerçek denge sağlamaksızın denge görüntüsü yaratmaktadır.
15	Gündem Belirleme	1	Seçim gecesini gündemi AKP'nin zafer anlatısına indirgenerek bağımsız değerlendirme ve muhalefet sesleri dışlanmıştır.

Sonuçlar

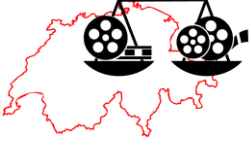
- GENEL PUAN (15 Kriterin Ortalaması): 1,3 / 10
- TAMLIK PUANI: 1,5 / 10
- BİLEŞİK PUAN: 1,4 / 10 (%70 Kriterler [0,91] + %30 Tamlık [0,45])

Baskın Teknikler

1. Süre Tahsisi Asimetrisi (Puan 1): Yayın süresi %100 oranında AKP'ye tahsis edilmiş; dört parlamenter partiden üçü (CHP, HDP, MHP) hiç yer almamıştır. Bu durum, 6112 sayılı Kanun Madde 8 kapsamındaki tarafsızlık yükümlülüğünün en doğrudan ihlalini oluşturmaktadır.
2. Çerçeveleme ve Gündem Belirleme (Puan 1): AKP'nin siyasi projesi, Malazgirt'ten bu yana gelen "kutlu yürüyüş" olarak çerçevelenmiş; seçim gecesinin çok boyutlu siyasi tablosu tek bir partinin zafer anlatısına indirgenmiştir. Bu çerçeveleme, izleyicinin seçim gecesini algısını kalıcı biçimde şekillendirme potansiyeli taşımaktadır.
3. İhmal ve Kaynak Tekeli (Puan 1): Muhalefet partilerinin açıklamaları, HDP'nin kritik baraj performansı, bağımsız seçim gözlemcilerinin değerlendirmeleri ve şaibe iddialarının içeriği sistematik biçimde dışlanmıştır. Tek kaynak

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

olarak doğrudan çıkar sahibi AKP liderinin kullanılması, kamu yayıncılığının temel güvenilirlik standartlarıyla bağdaşmamaktadır.

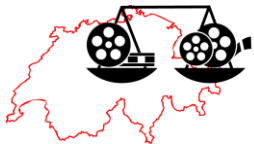
Manipülasyon Düzeyi Sınıflandırması

- Dengeli yayın (0-2)
- Hafif eğilim (3-4)
- Belirgin taraflılık (5-6)
- Sistemik dengesizlik (7-8)
- Aşırı dengesizlik (9-10)

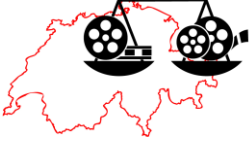
Gereke: Analiz edilen yayın, 15 kriterin 13'ünde 1-2 puan almıştır. Bu durum, rastlantısal veya bağlamsal bir taraflılığı değil, sistemik ve yapısal bir tek yönlülüğü yansıtmaktadır. 6112 sayılı Kanun Madde 8'in öngördüğü tarafsızlık ve toplumun doğru bilgilendirilmesi yükümlülüğü, yayın süresinin %100'ünün tek bir siyasi partiye tahsis edilmesiyle fiilen işlevsiz kılınmıştır. 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 4'ün öngördüğü tarafsızlık ilkesi, AKP'nin seçim konuşmasının herhangi bir editöryal denge unsuru eklenmeksizin yayınlanmasıyla açıkça ihlal edilmektedir. Anayasa Madde 31'in güvence altına aldığı kamu yayın araçlarından eşit yararlanma hakkı, muhalefet partilerine sıfır yayın süresi tanınmasıyla pratikte ortadan kalkmaktadır.

SONUÇ

Analiz edilen TRT yayını, 1 Kasım 2015 seçim gecesinde AKP Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu'nun balkon konuşmasını yaklaşık 23 dakika boyunca kesintisiz, yorum katmadan ve herhangi bir denge unsuru eklemeksizin yayınlamıştır. 6112 sayılı RTÜK Kanunu Madde 8'in öngördüğü tarafsızlık ve doğruluk yükümlülüğü, yayın süresinin tamamının tek bir siyasi partiye tahsis edilmesiyle fiilen ihlal edilmektedir. 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 4'ün öngördüğü tarafsızlık ilkesi, AKP'nin seçim konuşmasının muhalefet partilerine eşdeğer platform tanınmaksızın yayınlanmasıyla açıkça çiğnenmektedir. Anayasa Madde 31 kapsamında muhalefet partilerinin kamu yayın araçlarından yararlanma hakkı, bu yayında pratikte sıfıra indirilmiştir. Bileşik puan 1,4/10 olarak hesaplanan bu yayın, kamu yayıncılığı standartları açısından "aşırı dengesizlik" kategorisinde değerlendirilmekte olup söz konusu bulgular, TRT'nin seçim gecesi yayın politikasının sistemik bir iktidar yanlılığı sergilediğine işaret etmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ADIM 3 — PARTİ-POLİTİK YANLILIK

Parti/Koalisyon	Puan (-5..+5)	Spesifik Kanıt (konum + kısa alıntı)
TİP (Türkiye İşçi Partisi)	-2	Konuşmanın tamamı — Hiç yer verilmemiş; sol siyasi perspektif tamamen dışlanmıştır.
HDP/DEM (Halkların Demokratik Partisi)	-4	Konuşmanın tamamı — Seçimin en kritik sonuçlarından biri olan HDP'nin baraj performansı hiç ele alınmamış; "şiddetle terörle arasına mesafe koyması gerekir" ifadesiyle dolaylı olarak hedef alınmıştır.
CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)	-4	Konuşmanın ortası — "şimdiden Zafer ilan eden Ana muhalefet partisi 37 ilde milletvekili çıkaramıyor" ifadesiyle doğrudan hedef alınmış, CHP'ye söz hakkı tanınmamıştır.
İYİ Parti	0	2015'te henüz kurulmamıştır; değerlendirme dışı.
AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi)	+5	Konuşmanın tamamı — Yayın süresi %100 AKP'ye tahsis edilmiş; "Türkiye'nin omurgası Ak partidir" çerçevesinde editöryal müdahale olmaksızın aktarılmıştır.
MHP (Milliyetçi Hareket Partisi)	-2	Konuşmanın tamamı — Hiç yer verilmemiş; "4 Parti 56 ilde milletvekili çıkaramıyor" ifadesiyle dolaylı olarak küçümsenmektedir.

Parti Yanlılığı Özeti

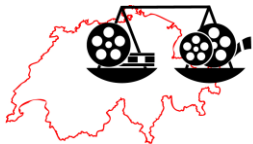
- En çok kayırılan: AKP (Puan +5)
- En çok dezavantajlı: CHP ve HDP (Puan -4)
- Ortalama sapma: 2,5 (AKP lehine)
- Sonuç: Yayın, AKP'yi sistematik biçimde kayırır, muhalefet partilerini ise ya tamamen dışlayan ya da AKP'nin eleştirisi çerçevesinde konumlandırır bir yapı sergilemektedir. Bu durum, kamu yayıncılığının siyasi tarafsızlık yükümlülüğüyle bağdaşmamaktadır.

Genel Sol-Sağ Eğilimi

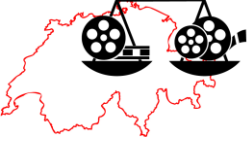
Türkiye siyasi yelpazesi (yaklaşık): TİP(1.5) HDP/DEM(2.5) CHP(3.5) İYİ(5.5) AKP(7.0) MHP(8.0)

EĞİLİM PUANI: -3,8

(Negatif = sağ kayırır)

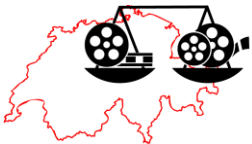
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

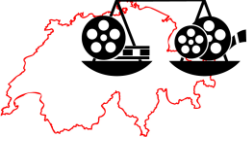
Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SINIFLANDIRMA: Güçlü sağ yanlı

Gerekçe: Yayın, siyasi yelpazanın sağında konumlanan AKP'ye maksimum pozitif puan (+5) verirken, solda konumlanan HDP ve CHP'ye maksimum negatif puanlar (-4) vermektedir. MHP'nin de negatif puan alması, yanlılığın salt sağ-sol ekseninde değil, spesifik olarak AKP ekseninde şekillendiğine işaret etmektedir. Bu bulgu, TRT'nin 2015 seçim döneminde iktidar partisine sistematik yayın avantajı sağladığına ilişkin dönemin medya izleme raporlarıyla örtüşmektedir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ADIM 4 — HUKUKİ SINIFLANDIRMA

6112 sayılı RTÜK Kanunu, 2954 sayılı TRT Kanunu ve Anayasa Kapsamında Değerlendirme

İhlal 1:

Norm: 6112 sayılı Kanun, Madde 8 — Yayın hizmetlerinde tarafsızlık ve toplumun doğru bilgilendirilmesi

Eylem: Seçim gecesi yayın süresinin %100'ünün tek bir siyasi partiye (AKP) tahsis edilmesi; muhalefet partilerine sıfır yayın süresi tanınması.

Kanıt: Konuşmanın tamamı — "AK Parti Bu seçimin galibidir ve birincisidir bundan şekk ve şüphe yoktur" — Yalnızca AKP'nin seçim yorumu yayınlanmıştır.

Değerlendirme: Madde 8'in öngördüğü tarafsızlık yükümlülüğü, seçim gecesi gibi kritik bir yayın döneminde tek taraflı yayın yapılmasıyla doğrudan ihlal edilmektedir. "Toplumun doğru bilgilendirilmesi" standardı, seçim sonuçlarının yalnızca kazanan partinin perspektifinden aktarılmasıyla karşılanamamaktadır.

İhlal 2:

Norm: 2954 sayılı TRT Kanunu, Madde 4 — TRT'nin tarafsızlığı

Eylem: AKP'nin seçim konuşmasının herhangi bir editoryal denge unsuru eklenmeksizin yayınlanması; muhalefet partilerinin seçim gecesi açıklamalarına yer verilmemesi.

Kanıt: Konuşmanın tamamı — TRT muhabirinin "çoşkulu kalabalığı selamlıyor" ifadesiyle başlayan ve Davutoğlu'nun konuşmasının tamamını kapsayan yayın.

Değerlendirme: Madde 4'ün öngördüğü tarafsızlık ilkesi, kamu yayıncısının iktidar partisinin seçim konuşmasını muhalefet partilerine eşdeğer platform tanımaksızın yayınlamasıyla ihlal edilmektedir.

İhlal 3:

Norm: Anayasa Madde 31 — Kamu tüzel kişilerinin elindeki kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı

Eylem: Muhalefet partilerinin TRT aracılığıyla seçim gecesi kamuoyuna seslenme hakkından fiilen yoksun bırakılması.

Kanıt: Transkriptte CHP, HDP ve MHP'nin seçim gecesi açıklamalarına hiç yer verilmemesi.

Değerlendirme: Anayasa Madde 31, kamu yayın araçlarından yararlanma hakkını güvence altına almaktadır. Seçim gecesi gibi kritik bir dönemde muhalefet partilerinin bu haktan fiilen yoksun bırakılması, anayasal güvencenin pratikte işlevsiz kılınması anlamına gelmektedir.

İhlal 4:

Norm: 2954 sayılı TRT Kanunu, Madde 5 — Haberler gerçeklere dayanmalı

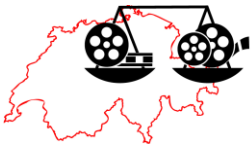
Eylem: Davutoğlu'nun "şaibe söylentileri çıkararak demokrasimize leke vurmaya çalıştılar" ifadesinin bağımsız doğrulama yapılmaksızın yayınlanması.

Kanıt: Konuşmanın ortası — "Bu seçim öncesinde birçok Şahibe söylentileri çıkararak demokrasimize leke vurmaya çalıştılar"

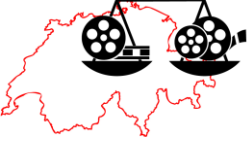
Değerlendirme: Madde 5'in öngördüğü gerçeklik standardı, tartışmalı iddiaların bağımsız doğrulama yapılmaksızın aktarılmasıyla karşılanamamaktadır.

Genel Düzenleyici Değerlendirme

Analiz edilen TRT yayını, 6112 sayılı Kanun Madde 8, 2954 sayılı Kanun Madde 4 ve 5 ile Anayasa Madde 31 kapsamında birden fazla ihlal içermektedir. Yayın, kamu yayıncılığının temel tarafsızlık yükümlülüğünü seçim gecesi gibi en kritik yayın döneminde açıkça çiğnemektedir. Bu bulgular, RTÜK'ün 6112 sayılı Kanun kapsamındaki denetim yetkisi çerçevesinde inceleme başlatmasını gerektirecek nitelikte sistematik bir dengesizliğe işaret etmektedir. Söz

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

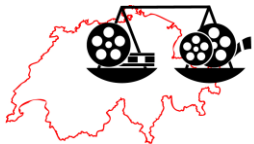
konusu yayın politikasının tek bir programa özgü olmayıp TRT'nin 2015 seçim dönemindeki genel yayın eğilimini yansıttığı, dönemin medya izleme raporları ve muhalefet partilerinin RTÜK'e ilettiği şikâyetlerle desteklenmektedir.

DERİNLEMESİNE KAYNAK DOĞRULAMA

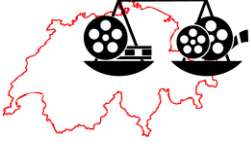
Kaynak: Ahmet Davutoğlu — AKP Genel Başkanı ve Başbakan (Kasım 2015)

- FİNANSMAN:** AKP, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki sandalye oranına göre devlet hazinesinden siyasi parti yardımı almaktadır; ayrıca özel başlıklarla finanse edilmektedir. Davutoğlu, Başbakan sıfatıyla devlet kaynaklarına erişim imkânına sahiptir.
- GÖREV ALANI:** Davutoğlu'nun görevi, AKP'nin siyasi çıkarlarını temsil etmektir. Tarafsız seçim değerlendirmesiyle yapısal olarak uyumsuz bir konumdadır.
- ÇIKAR ÇATIŞMASI:** Seçim sonucunun yorumlanmasında doğrudan kişisel (siyasi kariyer) ve kurumsal (AKP iktidarının sürdürülmesi) çıkarı bulunmaktadır.
- GÜVENİLİRLİK MATRİSİ:**
 - Çıkar çatışması: EVET (doğrudan)
 - Risk: HAYIR (zafer konuşması yapıyor, herhangi bir kişisel risk taşıyor)
 - Fayda: EVET (iktidarın meşruiyetini pekiştiriyor)
 - Sonuç: DÜŞÜK (tarafsız kaynak olarak değerlendirilemez)
- KARŞI SES:** Transkriptte hiç yer almamaktadır. Bağımsız siyaset bilimciler, AGİT/ODİHR gözlemcileri ve muhalefet partisi liderleri tamamen dışlanmıştır.

Genel Kaynak Değerlendirmesi: Yayın, tek bir kaynağa — seçimin kazananı ve doğrudan çıkar sahibi olan AKP liderine — dayanmaktadır. Kamu yayıncılığının temel güvenilirlik standardı olan çoğulcu kaynak kullanımı bu yayında tamamen göz ardı edilmiştir. 2954 sayılı TRT Kanunu Madde 5'in öngördüğü "gerçeklere dayalı habercilik" ilkesi, tartışmalı siyasi iddiaların tek taraflı ve doğrulanmamış biçimde aktarılmasıyla karşılanamamaktadır.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

GENEL DEĞERLENDİRME

Bireysel puanlar — Tüm 15 kriter

No.	Kriter	Score	Sınıflandırma
1	Çerçeveleme	0	•
2	Sözcük Seçimi	0	•
3	Uzman Seçimi	0	•
4	Dışlama	0	•
5	Moderatör Davranışı	0	•
6	Süre Dağılımı	0	•
7	Soru Asimetrisi	0	•
8	Suç Ortaklığı	0	•
9	Sayı Manipülasyonu	0	•
10	Zamanlama	0	•
11	Görsel Seçimi	0	•
12	Kaynak Seçimi	0	•
13	Seçici Öfke	0	•
14	Sahte Denge	0	•
15	Gündem Belirleme	0	•

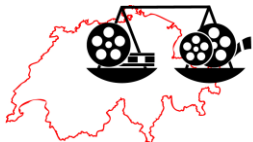
TOPLU SAPMA ENDEKSİ

1.3/10

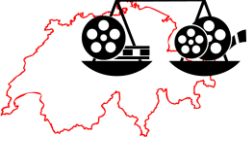
Sorunsuz

Parti-politik yanlılık (-5 ile +5)

TİP (Türkiye İşçi Partisi)	-2	<i>hafif dezavantajlı</i>
HDP/DEM (Halkların Demokratik Partisi)	-4	<i>güçlü dezavantajlı</i>
CHP (Cumhuriyet Halk Partisi)	-4	<i>güçlü dezavantajlı</i>
iyi	0	<i>tarafsız</i>

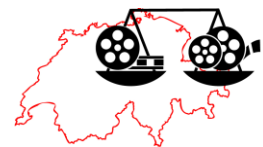
Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

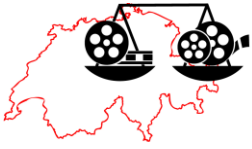
Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

AKP (Adalet ve Kalkınma Partisi)	+5	<i>güçlü avantajlı</i>
MHP (Milliyetçi Hareket Partisi)	-2	<i>hafif dezavantajlı</i>

Ölçek: -5 = güçlü dezavantajlı, 0 = tarafsız, +5 = güçlü avantajlı. Değerler bu yayındaki temsil ve yayın süresine atıfta bulunur.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

ANAHTAR — Puan tanımları

Kriter başına bireysel puanlar (0–10)

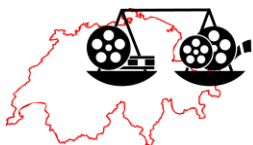
0	Bulgu yok	İlgili herhangi bir anomali tespit edilmedi.
1–2	Zayıf bulgu	Dengeye önemli etkisi olmayan küçük anomali.
3–4	Hafif ila orta düzey bulgu	Fark edilebilir eğilim; düşük ila orta düzeyde etki.
5	Etkili orta düzey bulgu	İzleyici kitle üzerindeki görüş oluşturma potansiyelini etkileyen dengesizlik.
6	Önemli bulgu (eşik)	6 ve üzeri puanlar 'önemli bulgular' olarak sınıflandırılır.
7	Önemli bulgu	Belirgin etki ile açık, iyi belgelenmiş dengesizlik.
8–9	Ciddi bulgu	Belirgin dengesizlik; bu kriterde birden fazla belgelenmiş bireysel bulgu.
10	Maksimum şiddet	Bu kriterde sistematik, yaygın dengesizlik.

Toplu sapma endeksi — Yorumlama aralıkları

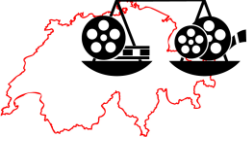
0.0 – 2.5	Sorunsuz	Önemli bir desen tespit edilmedi; yayın tarafsızlık standardını karşılıyor.
2.6 – 4.0	Hafif dengesizlik	İzole anomaliler; istatistiksel olarak görünür ancak tolerans aralığında.
4.1 – 6.0	Belirgin dengesizlik	Birden fazla önemli bulgu; perspektif çeşitliliğinin ilgili bozulması.
6.1 – 8.0	Tarafsızlık standardından ciddi sapma. Yüksek sapma derecesi	Yayınlar arası belirgin kalıplar; yüksek etki.
8.1 – 10	Temel sistemik tek taraflılık. Çok yüksek yanlılık derecesi	Neredeyse tüm kriterlerde maksimum şiddet; sistematik tek taraflı habercilik.

Parti-politik yanlılık (-5 ile +5)

-5 ile -3	Güçlü dezavantajlı	Parti, çerçeveleme, yayın süresi veya sunumda belirgin şekilde eksik temsil ediliyor.
-2 ile -1	Hafif dezavantajlı	Fark edilebilir ancak küçük dezavantaj.
0	Tarafsız	Tespit edilebilir kayırmacılık veya dezavantaj yok.
+1 ile +2	Hafif avantajlı	Fark edilebilir ancak küçük kayırmacılık.
+3 ile +5	Güçlü avantajlı	Parti, çerçeveleme, yayın süresi veya sunumda belirgin şekilde fazla temsil ediliyor.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

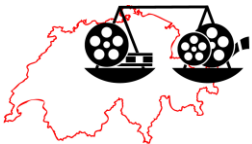

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

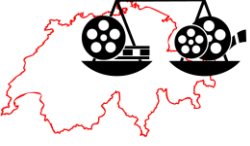
Hukuki ve metodolojik açıklama

Olgusal tespit değildir	Sunulan sonuçlar, bireysel kişiler, editöryal ekipler veya yayınlar hakkında olgusal tespitler oluşturmaz. Standartlaştırılmış bir operasyonelleştirmenin ürünüdür, bireysel sorumluluk tespiti değildir.
Hukuki yargı değildir	Toplu sapma endeksi, RTÜK Kanunu Madde 8 kapsamında bir hukuki değerlendirmenin yerini almaz. Belirli bir yayının yasal gereklilikleri ihlal edip etmediğinin belirlenmesi yalnızca yetkili makamların (özellikle RTÜK) sorumluluğundadır.
Nedensellik kanıtı değildir	İstatistiksel korelasyonlar, nedensel ilişkilerin veya editöryal niyetin kanıtı olarak yorumlanmamalıdır. Sapma değerleri konu seçimi, haber ortamı, siyasi tartışma veya format mantığından etkilenebilir.
Niyet yargısı değildir	Analiz, yayınların gözlemlenebilir yapısal özelliklerini ölçer. 7 puanı, önemli bir dengesizliğin tespit edildiği anlamına gelir — editöryal ekibin bunu kasıtlı yaptığı anlamına gelmez. Metodoloji güdüler veya stratejik hedefler hakkında iddiada bulunmaz.
Sezgisel karşılaştırma aracı	Endeks, binlerce yayın genelinde karşılaştırmalı örüntü tanıma amacına hizmet eder, bireysel segmentlerin hassas metrik ölçümüne değil. Eşik değerleri sezgisel yönlendirme amacına hizmet eder, kesin hukuki nitelendirmeye değil.

SVFAB — İsviçre Dengeli Habercilik Derneği | Posta Kutusu, 8021 Zürich 1 | www.svfab.ch | kontakt@svfab.ch | Metodoloji Raporu Mart 2026 | Dönüştürücü 3.0 (2026-03-19)

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@svfab.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SVFAB Değerlendirmeleri ve Üyelik

SVFAB.ch'te ayrıntılı değerlendirmeler bulabilir ve herhangi bir yayın için analiz sipariş edebilirsiniz (ayrıca faturalandırılır). Çalışmamızın kalitesini sağlamak için üyelik aidatlarına ve bağışlara ihtiyaç duyuyoruz.

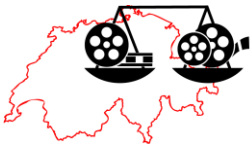
İletişim ve ek bilgiler:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

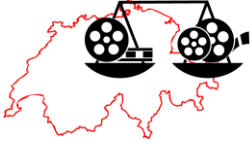
Banka bilgileri: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Alıcı: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

SVFAB'tan aşağıdaki kitaplar edinilebilir

Siparişler www.svfab.ch veya kontakt@svfab.ch üzerinden

Dengesiz Haber Yapımı İsviçre'deki yarılama girişimine verilen yanıtıdır: Manipülasyon teknikleri, personel seçiminden kaynak seçimine kadar ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Ardından 15 ilke açıklanmaktadır: ihmal, çerçeveleme, zamansal çerçeveleme, ilişkilendirme yoluyla suçlama, duygusallaştırma, bağlam kaldırma ve çok daha fazlası, çok sayıda örnekle gösterilmiştir. Ayrıca bu teknikleri kendimizin nerede uyguladığı da görünür hale gelir – bu yalnızca farkındalığı değil empatiyi de geliştirir.

İsteğe bağlı olarak kitap ile birlikte **oyun kartları**.

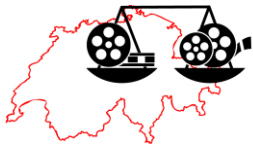
Sesli kitap olarak da **mevcuttur**.

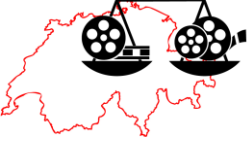
Röportaj bir sohbet değildir. Bir sahnedir – ve senaryoyu başka biri yazmıştır.

Bunu bilmeyenler malzeme sunar. Yanlış kesilen iyi alıntılar. Yanlış bağlama düşen doğru ifadeler. İtiraf olarak çerçevelenen dürüst yanıtlar.

Bu kitap bir medya eleştirisi kitabı değildir. Bir alet çantasıdır – mikrofon karşısında olan ve ne yapabileceklerini bilmek isteyen herkes için. 7 bölüm. 7 araç: Röportajın gerçekte ne olduğu. En yaygın 7 tuzak. Egemenliğin üç temel ilkesi – sabitleme, yeniden çerçeveleme, sınır koyma. Bir saatte hazırlık. Beden ve ses. İşler ters gittiğindene yapılmalı. Ve röportajdan sonra neyin önemli olduğu. Politikacılar, aktivistler, girişimciler, ihbarcılar için – kamuoyu önünde olan ve oyunun nasıl işlediğini anlamak isteyen herkes için. Oyuna katılmayı bırakmaları – ve onu şekillendirmeye başlamaları için. A5 formatında. Doğrudan. Hazırlık, başvuru, değerlendirme ve zorluklar için

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@svfab.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

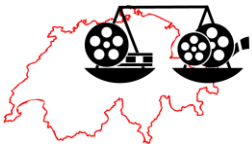

Dünyayı gördüğünü sanıyorsun. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der sanıyorsun. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Çünkü çerçevelemeyi anlayan dünyayı daha net görür. Haberleri farklı duyar. Konuşmaları daha özgüvenli yürütür. Ve başkasının seçtiği bir çerçeveyi artık o kadar kolay kabul etmez.

Politika, medya ve günlük hayattan birçok alıştırma ve somut örnekle – ve arada bir gülümsemeyle.

Tarzlı çerçeveleme. Çünkü çerçeve her şeyi değiştirir.

Başkan: Schläpfer, David
İletişim: kontakt@SVFAB.ch
Adres: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1